

Offentliggjort d. 24. januar 2015

Forsøgsordning for kyst- og naturturisme ©

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Folketinget vedtog i december 2014 en forsøgsordning med videre rammer for at etablere turistorienterede projekter i kyst- og naturområder. Forsøgsordningen gør det muligt at oprette anlæg og andre faciliteter, som ikke har kunnet realiseres hidtil. Det kan f.eks. dreje sig om hoteller, feriecentre og campingpladser, men det kan også være mindre projekter som f.eks. stianlæg.

Beslutningen om at etablere anlæg eller faciliteter beror udelukkende på kommunal- og landspolitikerne – også hvor projektet skal realiseres i samarbejde med private. Forventer man som borger at blive berørt af et sådant projekt på en negativ måde, bør der reageres meget tidligt i planlægningsfasen overfor politikerne. Det gælder særligt, da den politiske beslutning ikke kan påklages efter sædvanlige regler.

Planlovgivningen har traditionelt sat ganske snævre rammer for anvendelse af kyst- og naturområder.

Som et led i vækstplan for dansk turisme fra juni 2014 aftalte regeringen imidlertid sammen med Venstre, KF og DF at iværksætte en **forsøgsordning** til udvikling af kyst- og naturturismen. Forsøgsordningen skal – som det anføres i lovforslaget fra november 2014, der ligger til grund for de nye regler - gøre det muligt at etablere **faciliteter og**

Offentliggjort d. 24. januar 2015

anlæg på udvalgte steder, som kan styrke kvaliteten i turismeproduktet i dansk kyst- og naturturisme under hensyntagen til naturen og landskabet.

Ordningen er frivillig for kommunerne. Der er således kommunerne, der suverænt afgør, om et konkret projekt er ønskværdigt og skal søges fremmet.

Ønsket om at styrke turisterhvervet skal efter lovforslaget fra november 2014 ses i lyset af, at væksten i dansk turisme er gået i stå i de senere år. Fra 2007 – 2012 var der således tilbagegang i den udenlandske turisme, medens Europa som helhed gik frem. Den negative udvikling spænder dog ifølge lovforslaget over, at der på den ene side er sket en vækst i storby- og erhvervsturismen, men at der på den anden side samtidig er sket betydeligt fald i kyst- og naturturismen.

De nye regler skal herunder ses i lyset af, at udenlandske turister, der søger naturoplevelser, ifølge lovforslaget efter flere undersøgelser efterspørger bedre faciliteter og rammer til at nyde naturen og et bredere udbud af aktiviteter og oplevelser ved de danske kyster. Både kommuner og turisterhverv har i denne forbindelse gjort opmærksom på, at plan- og naturbeskyttelsesloven, herunder strandbeskyttelseslinjen, udgør en barriere for etablering af og investeringer i nye anlæg og faciliteter, der kan skabe grundlag for udvikling og vækst i den danske kyst- og naturturisme.

Forsøgsordningen

Med dette afsæt er der nu etableret en forsøgsordning, hvor det er muligt at fravige visse af planlovgivningens naturbeskyttelsesbestemmelser med henblik på etablering af faciliteter og anlæg, der giver kyst- og naturturister et bredere udbud af oplevelser.

Centralt er således i denne sammenhæng, at kommunerne kan søge om tilladelse til etablering af projekter, som efter gældende regler og praksis normalt ikke ville kunne iværksættes. Det drejer sig særligt om visse af planlovgivningens specielle betingelser for arealanvendelsen i kystnærhedszonen. Kystnærhedszonen omfatter landzonerne og sommerhusområderne i kystområderne, og er en som udgangspunkt 3 km. bred zone langs kysterne.

Offentliggjort d. 24. januar 2015

Det ligger i sagens natur, at projekter etableret under denne forsøgsordning vil kunne berøre borgere i tilgrænsende områder på en måde, som ligger udenfor, hvad disse borgere hidtil har forventet og indrettet sig på.

Alle kystkommuner kan søge om at deltage i forsøgsordningen, og der kan søges om tilladelse til etablering af projekter både i byzone, landzone og sommerhusområder. At ordningen er rettet mod kystkommuner, udelukker dog ikke, at en ansøgning fra f.eks. flere kommuner om et fysisk eller funktionelt sammenhængende turistprojekt, hvori der indgår enkelte kommuner, der ikke er placeret kystnært, eller som har karakter af en storbykommune, kan komme i betragtning.

Projekterne skal knyttes til steder inden for kyst- og naturturismen, hvor der er et betydeligt turismemæssigt potentiale, hvor der er synergi og samspil med de sammenhængende turistpolitiske overvejelser, og hvor projekterne derfor vurderes at kunne bidrage til udvikling af danske kyst- og naturturismefaciliteter.

Der kan kun søge om tilladelse til projekter på arealer, som kommunerne selv ejer og på private arealer, hvor den pågældende kommune har indgået aftale med ejeren herom.

Hvilke projekter

Forsøgsordningen indebærer, at miljøministeren på grundlag af konkrete ansøgninger fra kommunerne kan give op til 10 tilladelser til at planlægge for og/eller give en landzonetilladelse til etablering af konkrete projekter, der giver turisterne et bredere udbud af oplevelser ved de danske kyster og i naturen. Projekterne kan herunder etableres i samarbejde med private aktører på området.

Kommunerne vil kunne ansøge om større og mindre projekter til udvikling og understøttelse af kyst- og naturturisme, herunder udbygning af eksisterende anlæg eller etablering af nye faciliteter, der f.eks. kan give bedre muligheder for natur-, friluft- og rekreative oplevelser, sikre bedre tilgængelighed til strand, herunder øget tilgængelighed for handicappede turister, eller give indblik i områdets natur- og kulturhistorie. Større projekter

Offentliggjort d. 24. januar 2015

kan være hoteller, hvor der er mulighed for bade- og aktivitetsfaciliteter også uden for sommersæsonen, tennisbaner m.v.

Forsøgsordningen giver muligheder for at tillade projekter både inden for én kommune og for flere kommuner i fællesskab. Kommunerne kan således ansøge enkeltvis eller gå sammen om at søge om et større sammenhængende fælles projekt, der strækker sig over kommunegrænserne. Der kan ligeledes ansøges om etablering af flere anlæg og aktiviteter som ét samlet projekt. Afgørende for, om et givet anlæg m.v. vil blive anset som ét projekt er i sådanne tilfælde, at der er tale om et fysisk eller funktionelt/tematisk sammenhængende projekt eller et projekt, hvor der er en klar turistmæssig sammenhæng mellem anlæg på flere adskilte lokaliteter. Eksempelvis vil en sti langs kysten gennem flere kommuner med forskellige rekreative funktioner indpasset i landskabet kunne udgøre ét projekt.

Der kan også være tale om en campingplads eller et feriecenter, f.eks. hotel eller kursusvirksomhed m.v., med aktiviteter på flere lokaliteter f.eks. golfbaner, rideaktiviteter, put and take fiskeri o. lign., som placeres i tilknytning til andre eksisterende turismemæssige aktiviteter eller anlæg. Et projekt med anlæg i tilknytning til en række lokaliteter med en tematisk sammenhæng, som f.eks. vikinger eller geologiske hotspots, vil også kunne udgøre ét projekt.

Udvælgelse af det enkelte projekt

I loven er fastsat **3 kriterier** for udvælgelse, som skal medvirke til at sikre, at projekterne gennemføres ud fra en afvejning af interesser i arealanvendelsen.

For det første skal det enkelte projekt have et potentiale for udvikling af kyst- og naturturismen og for øget tiltrækning af udenlandske turister. Kommunerne skal i ansøgningen redegøre for dette potentiale.

Forsøgsordningen tager sigte på udenlandske turister, der har svigtet de danske turisttilbud i de senere år. Men etableringen af faciliteter og turismeanlæg m.m. forventes at komme både danske og udenlandske turister til gode.

Offentliggjort d. 24. januar 2015

For det andet skal etableringen af de konkrete projekter ske i tilknytning til øvrige turismemæssige aktiviteter for at sikre overensstemmelse med de sammenhængende turistpolitiske overvejelser i kommunens planlægning for turisme for at understøtte en samlet udvikling i området.

Ved ”øvrige turismemæssige aktiviteter” forstås aktiviteter målrettet turister, der kan indgå i større sammenhængende turistpolitiske overvejelser i kommunernes planlægning. Som eksempel kan nævnes attraktioner af særlig værdi, som f.eks. Stevns Klint og Vadehavet, særlige aktivitetsmuligheder som ved Cold Hawaii ved Klitmøller samt eksisterende kystferiebyer, rekreative aktiviteter som f.eks. bade- og sommerlande, velbesøgte badestrande, kulturelle udflugtsmål og naturattraktioner.

For det tredje skal projekterne indpasses arkitektonisk og opføres under særlig hensyntagen til den omkringliggende natur og landskabet.

Ansøgning om projekter

Loven er trådt i kraft, og kommunerne er inviteret til at indsende ansøgninger om projekter i to ansøgningsrunder, hvor fristen for den sidste runde udløber den 1. maj 2015. I ansøgningen skal kommunerne redegøre for det pågældende projekt, og herunder for, i hvilket omfang det konkrete projekt opfylder hvert af de 3 udvælgelseskriterier, jf. ovenfor. Et konkret projekt kan kun tillades, hvis alle 3 udvælgelseskriterier er opfyldt.

Ansøgninger om et konkret projekt vil blive behandlet i en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Erhvervs- og Vækstministeriet, Miljøministeriet, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter og Økonomi- og Indenrigsministeriet og herefter forelagt regeringen til udvælgelse. Miljøministeren meddeler herefter tilladelse til de udvalgte projekter.

I de nye regler er medtaget en udtrykkelig bestemmelse om, at miljøministerens tilladelse til et konkret projekt ikke kan påklages til andre myndigheder. Dette skal ses i lyset af, at der er tale om en politisk beslutning om, hvad der skal kunne tillades.

Offentliggjort d. 24. januar 2015

Når miljøministeren har givet tilladelse til et projekt, skal kommunerne tilvejebringe et plangrundlag og/eller meddele landzonetilladelse inden for rammerne af tilladelsen og i overensstemmelse med de gældende regler med de undtagelser og lempelser, som forsøgsordningen giver anledning til.

Kommunens afgørelser truffet under den efterfølgende planlægning, herunder eventuelle yderligere tilladelser m.v., kan - som udgangspunkt - påklages efter de almindelige regler.

— o —